

Nr 107

Av herr Larsson i Norderön m. fl., om viss uppräknig av det extra mjölkpristillägget i norra Sverige.

(Lika lydande med motion nr 89 i Första kammaren)

Vid riksdagens principbeslut 1967 angående riktlinjer för jordbrukspolitiken underströks bl. a. nödvändigheten av att en betydande jordbruksproduktion upprätthålles även i norra Sverige. Det kombinerade jord- och skogsbruket är i denna del av landet den vanligaste driftformen, och all erfarenhet visar också att det är den lämpligaste och mest effektiva. Inom denna kombination måste mjölkproduktionen tillmätas en avgörande betydelse inte minst därför att vall och annan foderproduktion har de relativt sett bästa naturliga förutsättningarna. Vill man behålla ett livskraftigt jordbruk i norra Sverige, måste man därför se till att mjölkproduktionen där får så goda ekonomiska betingelser som möjligt.

Av en vid lantbrukshögskolan utförd undersökning framgår att två tredjedelar av brukarna i norra Sverige är mjölkleverantörer. Det bör emellertid framhållas, att av den återstående tredjedelen torde den övervägande delen ha sin huvudsakliga sysselsättning och därmed försörjning inom annan näringsgren. De nötkreaturslösa återfinns också främst i gruppen 2—10 ha. Många är dessutom folkpensionärer. Detta innebär att det alldeles övervägande flertalet av de aktiva jordbrukarna har mjölkproduktion. Fortfarande gäller alltså att ett stöd åt mjölkproduktionen ger den bästa täckningen om man önskar ge ett allmänt stöd åt jordbruket i norra Sverige.

Ett sådant allmänt stöd framstår som nödvändigt om den avsedda jordbruksproduktionen i norra Sverige skall kunna upprätthållas och näringsutövarna erhålla en rimlig inkomstnivå. Vi kan här bl. a. erinra om att det i den i statsverkspropositionen Bil. 13 redovisade länsplaneringen i fråga om Jämtlands län framförts förslag om särskilda produktionsstimulerande åtgärder inom jordbruket. Ett sådant stöd måste enligt vår mening ingå som ett led i en aktiv lokaliserings- eller regionpolitik.

Leveranstillägget för mjölk liksom arealtillägget avskaffades genom beslut av 1967 års riksdag. I stället utgår nu särskilt övergångsbidrag. För jordbrukarna i norra Sverige innebär denna reform ett betydande inkomstbortfall. Leveranstillägget motsvarade i norra Sverige i genomsnitt ca 1,5 öre per kg invägd mjölk. I vissa områden där småbruket dominerar hade det ännu större betydelse. Så till exempel gav leveranstillägget inom Lappmarkens

mejeriförbund år 1965/66 3,36 öre per kg. Detta stöd till mjölkproducenterna har nu i huvudsak bortfallit.

I nuvarande situation har det i norra Sverige utgående extra mjölkpristillägget, som bibehölls oförändrat vid sagda riksdagsbeslut, fått ökad betydelse som stödform. Av ovan nämnda undersökning framgår sålunda att det genomsnittliga stödet per leverantör uppgår till ca 1 500 kr. i Västerbotten och Jämtland och ca 1 300 kr. i Norrbotten. Bidragsskalan för detta pristillägg har emellertid inte justerats sedan 1962/63. Realvärdet av det extra mjölkpristillägget har sålunda blivit väsentligt reducerat genom penningvärdeförsämringen.

Det synes oss uppenbart, att mjölkproduktionen i norra Sverige nu inte har sådana betingelser att den på sikt kan upprätthållas på sätt som åsyftats i 1967 års riksdagsbeslut. En nödvändig åtgärd för att förbättra situationen är enligt vår mening att återställa det extra mjölkpristilläggets realvärde. Penningvärdeförsämringen sedan 1962/63 motiverar en uppräknings med 25 procent. Därtill kommer som motiv bortfallet av leveranstillägget. En justering med 25 procent kan beräknas medföra en kostnad av ca 8 miljoner kr. Det i jordbrukshuvudtiteln uppförda anslaget till stöd åt det mindre jordbruket bör således för det angivna syftet uppräknas med 8 miljoner kronor.

Med stöd av det anförda får vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av statsverkspropositionen, bil. II, punkt D 4, måtte

1) medge generell höjning av det extra mjölkpristillägget i norra Sverige med 25 procent för återställande av pristilläggets realvärde; samt

2) anvisa för budgetåret 1969/70 för ovan angivna ändamål utöver Kungl. Maj:ts förslag ett belopp av 8 000 000 kronor.

Stockholm den 21 januari 1969

Erik Larsson (cp)

i Norderön

John Eriksson (cp)

i Bäckmora

Torbjörn Fälldin (cp)

Bertil Jonasson (cp)

Torsten Stridsman (cp)

Gunnel Jonäng (cp)

Jan-Ivan Nilsson (cp)

i Tvärålund